

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-05356
Otsuse kuupäev 24.08.2026
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Preston OÜ (12533138)

Tarbija nõue Kahju hüvitamine 1000 eurot

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija nõue rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija selgitustel sõlmis ta kauplejaga töövõtulepingu, mille kohaselt kohustus töövõtja rajama temale vallavalitsuse 2019.a korralduse alusel hajaasustuse programmi raames kanalisatsiooni- ja veesüsteemi. Leping hõlmas ka septiku paigaldust. Septik ei täida oma eesmärki, sellest lehib lähedal asuvasse kaevu fekaalide jääke. Tarbija esitas kauplejale septiku kordategemise kulude osalise hüvitamise nõude, kaupleja keeldus nõude rahuldamisest.

Tarbija soovib, et kaupleja hüvitaks töö ümbertegemise kuludest 1000 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastus. Kaupleja teatas, et 2019.a tehtud töö osas on möödunud kaheaastane garantiitähtaeg. Kaupleja paigaldas septiku nõuetekohaselt, tarbija ei ole tõendanud, et ta tühjendas septikut korrapäraselt ega ole esitanud tõendeid, et septik on katki.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga leidis, et tarbija nõue ei kuulu rahuldamisele.

Pooled sõlmisid töövõtulepingu. Võlaõigusseaduse (VÕS) § 635 lg 1 kohaselt kohustub töövõtja

valmistama asja või saavutama teenuse osutamisega muu kokkulepitud tulemuse (töö), tellija aga maksma selle eest tasu. VÕS § 641 lg 1 kohaselt peab töö vastama lepingutingimustele. Lepingutingimuse rikkumisel saab tarbija tugineda VÕS §-s 101 sätestatud õiguskaitsevahenditele, sh § 101 lg 1 p 3 alusel saab nõuda kahju hüvitamist.

Tarbija asjaoludel oli ta sõlminud kauplejaga töövõtulepingu, milline hõlmas ka septiku paigaldamist. Kaupleja töö ebaõnnestus. Tarbija selgitustel paigaldas kaupleja septiku omaalgatuslikult lähemale kaevule kui oli algne kokkulepe ja fikseeritud plaanidel. Tarbija tõendab septiku valesse kohta paigaldamist fotodega. Kaupleja paigaldatud septikust lekib lähedal asuvasse kaevu fekaalide jääke, millise tulemusena on kaevu vesi kasutuskõlbmatu. Kaevuvee saastatust tõendab AS Tartu Veevärk poolt 06.10.2025 välja antud veeanalüüs nr 998, milline näitab kaevuvee saastatust erinevate bakterite poolt. Samuti selgus tarbijale, et septikul puudub nii ehitus- kui ka kasutusluba. Tarbija hinnangul tuleb töö ümbertegemiseks eemaldada senine septik, paigaldada uus septik koos imbväljakuga. Tarbija tõendab vajalikke kulusid Kraavimees OÜ poolt 05.03.2026 koostatud hinnapakkumisega, mille kohaselt on vana septiku eemaldamise kulu 1400 eurot, uue paigaldamine 4930 eurot, kokku 6330 eurot, millele lisandub käibemaks. Tarbija saatis 05.11.2025 kauplejale nõude hüvitada kulus osaliselt summas 1000 eurot, millest kaupleja keeldus. Tarbija hinnangul on tema nõue põhjendatud.

Komisjon kontrollib esmalt, kas pooled sõlmisid lepingu, seejärel kontrollib, kas tarbija nõue tuleneb sellest lepingust ja kas see nõue on põhjendatud. Seejärel käsitleb komisjon kaupleja vastuväidet seoses garantiitähtaja möödumisega.

Komisjon kontrollis poolte vahel lepingu sõlmimist ja selle tingimusi. Tarbija osundas kauplejaga lepingu sõlmimisel vallavalitsuse 30.09.2019 korraldusele, millega kiideti heaks tarbija kinnistule hajaasustuse programmi raames kanalisatsiooni-, vee- ja imbsüsteemi väljaehitamine.

Kaupleja vastuväite kohaselt ei hõlmanud hajaasustuse programmi raames tehtavad tööd septikut ja selle paigaldamist. Tarbija arutas kauplejaga võimalust paigaldada ka septik, tarbija nõustus hüvitama kauplejale nii septiku kui paigaldamise kulu. Kokkulepe sõlmiti suuliselt, tarbija tasus kauplejale septiku eest viie osamaksega. Kaupleja on arvetega ja tarbija maksekorraldustega tõendanud tarbijaga septiku osas kokkuleppe sõlmimist. Tarbija ei ole kaupleja septiku osas suulise kokkuleppe sõlmimise väitele vastu vaieldud ega seda ümber lükanud.

Kaupleja väitel paigaldati septik kinnistule kokkuleppel tarbijaga samaaegselt hajaasustuse programmi raames tehtud töödega, kuna selline paigaldusaeg oli tarbijale kõige soodsam. Tarbija ei ole sellele kaupleja väitele vastu vaieldud.

Kaupleja esitas tõenditena aktid: ta andis hajaasustuse programmi tööd tarbijale üle 16.09.2019 koostatud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktiga nr 14. Kaetud tööde akti nr 65 kohaselt anti tarbijale 16.09.2019 töödena üle kanalisatsiooni- ja veetrassi ning imbsüsteemi tööd. Aktide kohaselt ei olnud tarbijal tööde vastuvõtmise kohta pretensioone. Kuigi aktid ei kajasta septiku paigaldamist, siis komisjon järeldas, et septikuga seotud töö anti tarbijale samaaegselt muude töödega üle. Tarbija ei ole komisjonile teatanud septikuga seotud töö mõnel teisel ajal üleandmisest.

Komisjon tuvastas, et vallavalitsuse 30.09.2019 korraldus ei omanud septiku lepingu osas tähendust, puutumus on seotud üksnes tööde samaaegse teostamisega. Pooled sõlmisid suuliselt

töövõtulepingu, mille alusel kaupleja paigaldas tarbija kinnistule septiku ja tarbija tasus selle eest kauplejale. Kaupleja andis selle töö tarbijale üle hajaasustuse programmi raames tehtavate töödega samaaegselt 16.09.2019.

Tarbija väitel rikkus kaupleja lepingut ja põhjustas tarbijale liigset kulu. Kaupleja asjaoludel ta ei rikkunud lepingut, tema töö ei ebaõnnestunud. Pooled vaidlevad selle üle, kas kaupleja on tarbijal tekkinud tagajärje (kaevuvesi on kasutamiskõlbmatu) eest vastutav.

Komisjon vaatab läbi tarbija algatatud tsiviilvaidlust ning lähtub oma menetluses kohtutes tsiviilasjade läbivaatamist reguleerivast tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) sätetest ja põhimõtetest. TsMS § 230 lg 1 kohaselt peab kohtus kumbki pool tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded ja vastuväited. Tarbija tõendamise kohustus tuleneb tarbijakaitseseadusest (TKS), mille § 46 lg 3 p 3 kohaselt märgib tarbija oma avalduses vaidluse sisu ja selgelt väljendatud nõude ning seda põhjendavad asjaolud, TKS § 46 lg 5 kohaselt lisab tarbija oma asjaolude tõendamiseks tõendid. Oma väidete tõendamise koormus lasub ka kauplejal.

Tarbija väitel seisneb kaupleja rikkumine selles, et septiku paigalduskoht ei vastanud algsele kokkuleppele ja fikseeritud plaanidele, kaupleja teostatud tööd, sõlmitud lepingud ja esitatud arved ei vastanud tegelikkusele. Kuid tarbija ei ole oma väiteid tõendanud, ta ei ole esitanud esialgseid kokkuleppeid, fikseeritud plaane ega sõlmitud lepinguid. Tarbija väidete tõendamatus omab lahendi osas määravat osa.

Komisjon selgitab, et põhimõtteliselt juhul, kui töövõtja on lepingut rikkunud, on tellija esmaseks nõudeks lepingu täitmise nõue (VÕS § 646 lg 1, töö parandamine või uue töö tegemine). Kui töövõtja keeldub täitmise nõude rahuldamisest, võib tellija VÕS § 646 lg 5 kohaselt töö ise parandada või lasta seda teha ja nõuda töövõtjalt selleks tehtud mõistlike kulutuste hüvitamist. Tarbija ei edastanud komisjonile kauplejale täitmise nõude esitamise tõendit, eelduslikult tugineb tarbija oma nõudes VÕS § 646 lg-le 5. Tarbija nõuab kauplejalt hinnapakkumise alusel veel kandmata kulude osalist hüvitamist summas 1000 eurot.

Riigikohus selgitas lahendi nr 3-2-1-116-16 punktis 28, et töövõtulepingu alusel veel kandmata kulude nõue tähendab, et nõude esitaja ei taotle enam töövõtjalt lepingu täitmist ja asendab täitmise nõude kahju hüvitamise nõudega VÕS § 115 tähenduses.

Kahju hüvitamise nõude eeldused on toodud VÕS § 115 lg 1 ning §-des 127 ja 128. Kahju hüvitamise eeldusi peab tõendama nõude esitaja (antud juhul tarbija). Kui kasvõi üks eeldus jääb tõendamata, siis ei kuulu nõue rahuldamisele.

Riigikohus selgitas, et kahju hüvitamist saab nõuda siis, kui on täidetud järgmised eeldused: võlgnik on lepingut rikkunud (VÕS § 100, § 115 lg 1); võlgnik vastutab lepingu rikkumise eest (VÕS § 115 lg 1, töövõtulepingu korral VÕS § d 642-645); võlausaldajale on tekkinud või tekib kahju (VÕS § 127 lg 1, § 128); kahju on hõlmatud rikutud lepingulise kohustuse kaitse-eesmärgiga (VÕS § 127 lg 2); kahju oli rikkumise võimaliku tagajärjena võlgnikule lepingu sõlmimise ajal ettenähtav, v.a kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu (VÕS § 127 lg 3); rikkumise ja kahju vahel on põhjuslik seos (VÕS § 127 lg 4).

Esmane eeldus on kaupleja poolt lepingu rikkumine. Tarbija tõendab kaupleja poolt lepingu rikkumist kaevuvee kasutamiskõlbmatust tõendava veeanalüüsiga. See ei ole kaupleja rikkumise

tõendamiseks piisav. Tarbija ei esitanud asjatundja hinnangut, mis seob tagajärje (reostuse) just kaupleva tegevusega seotud septiku lekke või paigaldusviisi või vale asukohaga.

Tarbija väitel paigaldas kaupleva septiku projektist erinevasse kohta ja liiga lähedale kaevule. Samas tarbija ei esita septiku asukohta sisaldavaid projekte ega teata komisjonile, millised olid 2019.a nõuded, kui lähedale oli siis lubatud septikut paigaldada. Kaupleja selgitustel oli 2019.a kaevul sanitaarkaitsetsoon 10 m, kaupleva paigaldas septiku 25 m kaugusele ja imbala omakorda ca 30 meetri kaugusel. Tarbija ei ole esitanud ühtegi viidet ega ka asjatundja arvamust 2019.a kehtinud normidele, milliste kohaselt oleks septik pidanud asuma kaevust kaugemal kui 25 m.

Kaupleja tegi menetluse käigus tarbijale ettepaneku esitada tõendid tema poolt septiku osas oma hoolduskohustuse täitmise kohta. Kaupleja selgitustel tuleb septikut korrapäraselt tühjendada kas kord aastas või vajadusel tihedamini. Purgimisteenust saab osutada vaid pädev purgimisteenuse osutaja. Juhul, kui septikut korrapäraselt ei hooldata, tekib imbsüsteemis tõrkeid (see ummistub) ning reovesi hakkab septiku kaante vahelt välja immitsema. Reovesi võib niimoodi sattuda vihma- või lumesulamisveega liikvele. Tarbija ei esitanud komisjonile perioodil 2020-2025 purgimisteenuse kasutamise kohta tõendeid.

Kaupleja väitel ei lasunud temal 2019.a kohustust kanda septiku paigaldus KOV septiku registrisse. Kaupleja leidis, et 2019.a võis septiku ehitus- ja kasutusteatisel ehitusregistrile esitada septiku paigaldaja, kuid nende dokumentide esitamine on eelkõige kinnistu omaniku ülesanne. Tarbija ei ole neid kaupleva väiteid ümber lükanud.

Komisjoni hinnangul oleks antud vaidluse osas oluline teada, et kas kaevuvee reostuse põhjustas septiku puudulik tühjendamine, hooldamine, ülekoormus või muu tarbija tegevus või põhjustas selle kaupleva tegevusest tulenev asjaolu, sh septiku materjali pudedus, mistõttu läks septik katki. Pooled ei ole komisjonile esitanud ühtegi sellist asjaolu tõendavat tõendit.

Komisjonile ei ole tehtud teatavaks, millise septikuga tegemist oli, kes oli tootja ja millised olid tootja nõuded septiku töömahule ja hooldusele, teadmata on kogu süsteemi tootlikkus ja 2019.a kasutusele võetud reovee käitlemise lahenduse piisavus, 2019. aastal kehtinud ehituslikud ja keskkonnanõuded. Teada ei ole ka see, et kas kaevu jõudev reostus pärineb septiku ühendustest, ülevoolust, imbväljakust, muust kinnistu reoveelahendusest või muust allikast.

Komisjoni hinnangul on tõendamata kaupleva poolt lepingutingimuse rikkumine, tarbijal kahju tekkimise põhjus ning põhjuslik seos, sellel põhjusel ei kontrolli komisjon ülejäänud kahju hüvitamise eelduste põhjendatust. Tarbija nõue on tõendamata ja jääb seetõttu rahuldamata.

Komisjon selgitab kaupleva esitatud garantiitähtaja möödumise väite õiguslikku tähendust, kaupleva sidus selle väite tarbija nõude rahuldamisest keeldumisega. VÕS § 650 lg kohaselt eeldatakse töövõtja poolt töö suhtes garantiikohustuse (töövõtugarantii) võtmisel, et garantii katab kõiki selle kehtivuse ajal ilmnunud töö lepingutingimustele mittevastavusi. Kaupleja kinnitusele kehtis tema poolt septikuga seotud tööle antud garantiikohustus 24 kuud, kuna see aeg on möödunud, on tarbija nõue põhjendamata.

Seaduse kohaselt ei välista garantiikohustuse tähtaja möödumine töövõtjale nõuete esitamist, seega tarbijal oli õigus esitada kauplevale nõuet. Kaupleja võis omistada ekslikult garantiitähtaja möödumise väitele nõude aegumise tähtaja möödumisega kaasneva õiguse. Vaidluste osas kehtib

nõude aegumise tähtaeg. Näiteks on TsÜS § 146 lg 2 kohaselt ehitise puuduse tõttu töövõtulepingust tuleneva nõude aegumistähtaeg viis aastat ja aegumistähtaeg on kümme aastat § 146 lg 4 kohaselt siis, kui kohustatud isik rikkus oma kohustusi tahtlikult. Aegumistähtaaja möödumine ei lõpeta samuti kohustust, sellist nõuet võib läbi vaadata. Kui kohustatud isik siiski soovib tugineda aegumisele, peab ta esitama kohtule või muule vaidlust lahendavale organile taotluse kohaldada nõudele aegumist ja jätta nõue sellel põhjusel läbi vaatamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/